

Tähän koulun nimi

Kasvatuskeskustelujen ja kurinpito-
menettelyjen toteuttamisen suunnitelma

1 POISSAOLOJEN JA KURINPITOTOIMIEN YLEINEN OHJEISTUS	3
Opetuksen järjestäjä seuraa poissaolojen ja kurinpitotoimien syitä ja määrää	3
1.1 Kotitehtävien laiminlyönti	3
1.2 Poissaolot.....	3
1.3 Kasvatuskeskustelu.....	3
1.4 Koulukohtaiset tarkennukset kasvatuskeskustelujen käyttöön	3
1.5 Jälki-istunto	4
1.6 Koulukohtaiset tarkennukset jälki-istuntojen käyttöön.....	4
1.7 Kirjallinen varoitus	4
1.8 Määräaikainen erottaminen	5
1.9 Poistaminen opetustilasta jäljellä olevan oppitunnin ajaksi ja voimakeinojen käyttö5	
1.10 Opetuksen epääminen jäljellä olevaksi koulupäiväksi	7
1.11 Kiellettyjen esineiden tai aineiden tarkastus, haltuunotto ja voimakeinojen käyttö	7
2. ILKIVALTA JA VAHINGONTEKO	9
3. KOULUKOHTAISIA TARKENNUKSIA ILKIVALTA- JA VAHINGONTEKOTAPAUKSIIN .	10

Opetuksen järjestäjä seuraa poissaolojen ja kurinpitotoimien syitä ja määrää.

1.1 Kotitehtävien laiminlyönti

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään. (PoL36§)
Ilmoita asiasta etukäteen huoltajille (Wilma, puhelin)

1.2 Poissaolot

Luokanopettaja/ryhmänohjaaja seuraa oppilaidensa poissaoloja ja ilmoittaa huoltajalle luvattomat poissaolot. Opettaja ilmoittaa rehtorille ja oppilashuoltohenkilöstölle toistuvat luvattomat poissaolot. Rehtori ja oppilashuoltoryhmä seuraavat oppilaiden poissaoloja. Tuusulassa on olemassa toimintaohje kouluille poissaoloihin puuttumiseen:

[Koulupoissaoloihin liittyvä toimintasuunnitelma](#)

1.3 Kasvatuskeskustelu

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökunta epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan ensisijaisena toimenpiteenä määrätä osallistumaan yhteensä enintään kaksi tuntia kestävään kasvatuskeskusteluun. Kasvatuskeskustelu voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella. Kasvatuskeskustelu täytyy dokumentoida.

Kasvatuskeskusteluun määrää koulun opettaja tai rehtori. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä jos katsotaan tarpeelliseksi oppilaan käyttäytymisen syiden selvittämiseksi tai käyttäytymisen korjaamiseksi. (PoL 35a §)

- **Teko on yksilöitävä.**
- **Ilmoita huoltajille kasvatuskeskustelusta.**
- **Selvitä käyttäytymisen syyt ja seuraukset oppilaan kanssa.**
- **Selvitä koulun keinot käyttäytymisen parantamiseksi.**

1.4 Koulukohtaiset tarkennukset kasvatuskeskustelujen käyttöön

Tähän kirjataan koulun omat tarkennukset kasvatuskeskustelujen suhteen. Esimerkiksi kasvatuskeskustelun kirjaamisen tapa. Tarkennusta voi tarvita myös esimerkiksi se, milloin käytetään kasvatuskeskustelua ja milloin jälki-istuntoa.

1.5. Jälki-istunto

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, taikka muutoin menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä enintään kahdeksi tunniksi jälki-istuntoon. Jälki-istunto on järjestettävä niin, että oppilas ei sen vuoksi joudu jäämään pois oppitunneilta tai muusta koulun toiminnasta.

Jälki-istunto on kurinpitorangeistus. Oppilaalle ei voida määrätä samasta teosta päällekkäisiä kurinpitotoimia. Jälki-istunnon valvojana toimii opettaja tai rehtori.

- **Keskustele oppilaan kanssa. Oppilasta on kuultava.**
- **Selvitä ja kirjaa, mitä on tapahtunut. Teko on yksilöitävä.**
- **Ilmoita jälki-istunnosta oppilaan huoltajalle etukäteen. Huoltajalle on varattava mahdollisuus tulla kuulluksi.**
- **Kirjaa suoritettu jälki-istunto**

Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä ja harjoituksia. Harjoitusten tulee olla

- kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia
- oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin
- oppilaan ikään ja kehitystasoon sopivia.

Oppilas voidaan velvoittaa myös istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan.

1.6. Koulukohtaiset tarkennukset jälki-istuntojen käyttöön

Tähän kirjataan koulun omat tarkennukset jälki-istuntojen suhteen.

Esimerkiksi:

- Milloin jälki-istunnot järjestetään ja kuinka niiden valvonta järjestetään.
- Kuinka jälki-istunnot kirjataan
- Milloin käytetään yhden tunnin mittaista jälki-istuntoa ja milloin rangaistus on kaksi tuntia.

1.7. Kirjallinen varoitus

Oppilaalle, joka häiritsee opetusta tai rikkoo muuten koulun järjestystä, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Kirjallisen varoituksen antaa koulun rehtori. Kirjallinen varoitus on kurinpitorangeistus. Oppilaalle ei voida määrätä samasta teosta päällekkäisiä kurinpitotoimia.

- **Selvitä ja kirjaa, mitä on tapahtunut. Teko on yksilöitävä.**
- **Tieto asiasta rehtorille.**
- **Oppilasta on kuultava ennen kurinpitorangeistuksen antamista.**

- **Oppilaan huoltajalle on järjestettävä tilaisuus tulla kuulluksi. Varoituksesta tulee antaa viranhaltijapäätös.**
- **Kirjallisen varoituksen saaneelle on järjestettävä tarvittava oppilashuolto**

Kuulemismenettely: Kuuleminen voi tapahtua kirjallisesti tai suullisesti ja se kirjataan viranhaltijapäätökseen. Jos kyseessä on ollut suullinen kuuleminen, muista päivämäärän kirjaaminen. Jos kyseessä on ollut kirjallinen kuuleminen, se liitetään viranhaltijapäätökseen.

1.8. Määräaikainen erottaminen

(Rehtori tekee päätöksen)

Oppilasta ja huoltajaa on kuultava. Kuuleminen voi tapahtua erillisenä kuulemistilaisuutena, josta ilmoitetaan huoltajille kirjallisesti. Kuuleminen voi tapahtua myös kirjallisesti, jolloin huoltajalle lähetetään asiaselitys kirjallisesti. Huoltajaa pyydetään palauttamaan oma kuulemisvastineensa kirjallisesti ja allekirjoitettuna tiettyyn päivään mennessä (nämä asiakirjat tulee olla liitteenä)

Oppilaan määräaikaisesta erottamisesta päättää kasvatus- ja sivistyslautakunta. Mikäli oppilas joudutaan erottamaan ennen lautakunnan kokoontumista, rehtori tekee viranhaltijapäätöksen oppilaan määräaikaisesta erottamisesta vailla lainvoimaa olevana toimenpiteenä.

Mikäli erottaminen pannaan täytäntöön lautakunnan kokouksen jälkeen, rehtori tekee esityksen määräaikaisesta erottamisesta lautakunnalle.

Määräaikaisen erottamisen maksimipituus on 3kk. Päätökseen/esitykseen on yksilöitävä teko, sekä vaadittavat kuulemiset sekä liitteet.

Oppilaalle on järjestettävä tarvittava oppilashuolto, sekä hänelle on järjestettävä opetus niin, ettei hän jää jälkeen muusta opetusryhmästään. Oppilaalle on laadittava tämän johdosta henkilökohtainen opetuksen suunnitelma, jossa on kirjattuna kuinka opetus järjestetään erottamisen aikana. Oppilaalla on oikeus kouluruokailuun, joka voidaan järjestää muussakin yksikössä kuin hänen omassa koulussaan (oppilasta lähinnä oleva koulu). Opetusta seuraavaksi ja arvioivaksi opettajaksi on nimettävä koulun opettaja.

- Teko on yksilöitävä.
- Oppilasta on kuultava ennen rangaistuksen antamista.
- Oppilaan huoltajalle on järjestettävä tilaisuus tulla kuulluksi.
- Erottamisesta on tehtävä päätös lautakunnassa.
- Erotetulle on järjestettävä tarvittava opetus ja oppilashuolto.
- Erotetulle oppilaalle on laadittava opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen oppimissuunnitelma.

1.9. Poistaminen opetustilasta jäljellä olevan oppitunnin ajaksi ja voimakeinojen käyttö

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta. Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa oppilas, joka ei noudata edellä mainittua poistumismääräystä.

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Rehtori ja opettaja voivat edellä mainitussa tilanteessa toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.

- Poistamisesta tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle
- Poistamiset tulee kirjata.
- Poistetulle oppilaalle tulee järjestää valvonta.
- Mikäli poistamisen yhteydessä joudutaan käyttämään POL 36 b § mainittuja voimakeinoja, rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuspäällikölle.

Lapsen/oppilaan fyysistä rajaamista vaativiin tilanteisiin Tuusulassa on ohje, joka sisältää tietoa haastavan käyttäytymisen kohtaamisesta ja toimintaohjeita näihin tilanteisiin. Linkki tiedostoon: [LAPSEN/OPPILAAN FYYSINEN RAJAAMINEN](#)

Poistaminen jäljellä olevan oppitunnin ajaksi ja voimakeinojen käyttö

Ohje opettajalle:

- Kehota, pyydä, käske häiritsevää oppilasta poistumaan luokkahuoneesta tai koulun tiloista.
- Mikäli oppilas kieltäytyy poistumasta ja jatkaa häiritsemistä, kutsu rehtori tai toinen aikuinen paikalle, ainakin tapahtuman silminnäkijäksi.
- Ohjaa oppilasta kehollasi. Puhu; kehota, pyydä, käske edelleen. Poista oppilas mahdollisimman pieniä voimakeinoja käyttäen vain pakkotilanteessa.
- Järjestä oppilaalle tarvittava valvonta jäljellä olevan oppitunnin ajaksi.
- Järjestä oppilaalle tarvittavat oppilashuollon palvelut.
- Ilmoita poistamisesta oppilaan huoltajille.
- Anna kirjallinen selvitys tapahtuneesta rehtorille.

Uhka- ja väkivaltatilanteet tulee kirjata sähköiseen järjestelmään (WPro). Linkki Tuusulan kunnan ohjeeseen uhka- ja väkivaltatilanteista henkilöstölle:

[Ohje uhka- ja väkivaltatilanteista henkilöstölle](#)

1.10. Opetuksen epääminen jäljellä olevaksi koulupäiväksi

Jos perusopetuksessa oleva oppilas käyttäytyy uhkaavasti tai väkivaltaisesti ja vaarantaa toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuuden, häneltä voidaan evätä opetus jäljellä olevan koulupäivän ajaksi. Opetuksen epääminen on mahdollista myös, jos oppilaan häiritsevä käyttäytyminen vaikeuttaa kohtuuttomasti opetusta. Vastaavat perusteet oikeuttavat epäämään opetuksen jatkossa myös seuraavaksi koulupäiväksi, jos opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa sen suunnitteluun, miten oppilas voi palata turvallisesti takaisin opetukseen.

Perusopetuksen oppilaalle ja toisen asteen opiskelijalle on epäämisen aikana järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi opetuksen tai koulutuksen järjestäjän on laadittava oppilaalle tai opiskelijalle suunnitelma, jossa määritellään ne käytännöt ja opiskeluhoitopalvelut, jotka tukevat hänen turvallista paluutaan opetukseen.

- Päätöksen tekee rehtori.
- Epäämisestä on ilmoitettava oppilaan huoltajalle.
- Epäämisestä on ilmoitettava tarvittaessa sosiaalitoimen viranomaisille.
- Oppilaalle on järjestettävä valvonta.
- Oppilaalle on järjestettävä tarvittava oppilashuolto.
- Epäämistapaukset tulee kirjata

1.11. Kiellettyjen esineiden tai aineiden tarkastus, haltuunotto ja voimakeinojen käyttö

1.9.1. Häiritsevät tai kielletyt esineet ja aineet

Opettajalla tai rehtorilla on työpäivän aikana oikeus ottaa oppilaalta haltuun esine/aine:

- jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista (häirinnän oltava käynnissä)
- jonka hallussapito on laissa kielletty (esim. alkoholi ja tupakka)
- joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen (hallintaan ei hyväksyttävää syytä)
- jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisten turvallisuutta (esim. teräase)
(POL 29 §, 36 d §)

1. Hallussapidon on oltava ilmeistä

Kuka näki? Kuka kuuli? Mitä? Varmista tosiasiat ennen kuin toimit.
Onko haltuunotto/tarkastaminen välttämätöntä ja turvallista?
Epävarmassa tilanteessa yhteys poliisiin

2. Katso sopiva paikka.

Poisottamisessa noudatettava hienotunteisuutta ja mahdollisimman pitkälle kunnioitettava henkilökohtaista koskemattomuutta ja yksityisyyttä

3. Paikalla on oltava vähintään 2 henkilökuntaan kuuluvaa aikuista.

Tarkastajan on oltava opettaja/rehtori ja oppilaan kanssa samaa sukupuolta.

Lisäksi oppilaan pyynnöstä koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla. Tästä kohdasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys ja turvallisuus sitä ehdottomasti vaativat.

4. Pyydä, kehota ja käske oppilasta luovuttamaan nimetty esine/aine

5. Tarkastamisen suorittaminen

Mieti tilanne etukäteen.

Muista hienotunteisuus. Oppilaan koskemattomuuteen ja yksityisyyteen ei saa puuttua enempää kuin on opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistaminen vaatii. Erogeenisten alueiden koskeminen on kielletty.

Tarkastamisessa ei saa käyttää voimakeinoja.

Varo loukkaamasta itseäsi tarkastaessasi.

6. Kirjaa tapahtuma

7. Ilmoita tapahtumasta huoltajalle Wilman tai puhelimen välityksellä mahdollisimman pian.

8. Huolehdi jälkitoimista haltuunotetun esineen/aineen suhteen.

Kirjaa myös jälkitoimet.

1.9.2. Voimakeinot haltuunotossa

Voimankäyttö on sallittua ainoastaan turvallisuutta vaarantavien ja oppimista ja opetusta häiritsevien esineiden ja aineiden haltuunotossa. Voimankäyttö on sallittua vain jos oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää esineen/aineen haltuunoton. Keinojen on oltava välttämättömiä ja puolustettavia huomioitaessa:

- oppilaan ikä
- tilanteen uhkaavuus
- vastarinnan vakavuus
- tilanne kokonaisuutena. (POL 29 §, 36 d §)

Oppilasta voidaan esim. pitää kiinni, lyöminen tai töniminen ei ole sallittua.

1. Voimakeinojen käyttö haltuunotossa on sallittua ainoastaan, kun se on turvallista kaikille osapuolille.

2. Mieti aina onko voimakeinojen käyttö välttämätöntä ja perusteltavissa. Ole tarvittaessa yhteydessä huoltajaan.

Epävarmassa (esim. uhkaavassa) tilanteessa on kutsuttava paikalle poliisi.

3. Tee tilanteen jälkeen ilmoitus haltuunotosta huoltajalle.

4. Tilanteen jälkeen selvitysvoimakeinojen käytöstä opetuspäällikölle

1.9.3. Esineiden ja aineiden luovuttaminen

Luovutus on järjestettävä mahdollisimman pian haltuunotosta. Siihen asti esinettä/ainetta on säilytettävä huolellisesti. Haltuunotettu esine/aine luovutetaan oppilaalle tilaisuuden päättyessä. Jos on todennäköistä, että häirintä jatkuu, tapahtuu luovutus koulupäivän päättyessä.

Kielletyt esineet/aineet luovutetaan huoltajalle työpäivän päättyessä, mikäli se on laissa sallittua (jos hallussapito on luvanvaraista, luvan tarkistaa poliisi)

Jos huoltaja ei nouda esinettä/ainetta kolmessa kuukaudessa, voi sen hävittää.

Jos hallussapitoon ei ole huoltajallakaan oikeutta, luovutetaan esine/aine poliisille (esim. huumausaineet, ampuma-aseet/patruunat, kaasuseet, räjähteet).

Tässä tapauksessa luovutus on järjestettävä välittömästi.

2. ILKIVALTA JA VAHINGONTEKO

Koulun on huolehdittava, että tilojen lukitus ja valvonta on järjestetty siten, että jo ennakolta pyritään vähentämään mahdollisuutta ilkivaltaan ja omaisuuden joutumiseen väriin käsiin. Oppilaita on opastettava huolehtimaan omaisuudestaan. Tapausten jälkeen on keskusteltava mahdollisuuksista parantaa turvallisuutta.

- **Varkaudet** voivat olla pieniä näpistyksiä tai suurtenkin rahamäärien tai laitteiden anastamisia. Vakavampi tilanne on kyseessä kun havaitaan murtojälkiä koulun tiloista ja/tai omaisuutta on anastettu esim. yön aikana.
- **Ilkivalta** on fyysisen ympäristön tahallista sotkemista ja rikkomista.

2.1. Oppilaan velvollisuus siivota omat jälkensä

- Jos oppilas tahallaan tai huolimattomuuttaan likaa tai sotkee koulun tiloja, rehtori tai opettaja voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai järjestämään ne.
- Siivous on tehtävä valvotusti. Tehtävä ei saa olla liian raskas tai vaarallinen (oppilaan ikä huomioidaan).
- Siivous ei saa kestää yli kahta tuntia.
- Oppilas ei voi olla siivouksen vuoksi pois oppitunneilta. Jos tehtävä suoritetaan työpäivän ulkopuolella, on asiasta ilmoitettava huoltajalle.
- Siivous on huomioitava rangaistusta annettaessa ja mahdollisia vahingonkorvauksia vaadittaessa.

2.2. Oppilaan vahingonkorvausvelvollisuus

- Jos oppilas tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheuttaa toiselle tai toisen omaisuudelle vahingon, hänen täytyy korvata se. Tämä koskee kaikenikäisiä oppilaita.
- Vahingonkorvauksen määrä on oltava kohtuullinen ja siihen vaikuttavat mm. tekijän ikä ja kehitystaso.
- Asiasta ilmoitetaan oppilaan huoltajalle. Korvauksesta sovitaan tapauskohtaisesti. Rahalla korvaamisessa summasta keskustellaan huoltajan kanssa.
- Vahingonkorvausvaatimus ja teosta rankaiseminen ovat toisistaan riippumattomia asioita. Vahingonkorvausta ei siis tule käyttää rangaistuksena.

3. KOULUKOHTAISIA TARKENNUKSIA ILKIVALTA- JA VAHINGONTEKOTAPAUKSIIN

Tähän kirjataan koulukohtaisia tarkennuksia vahingonkorvausasioiden hoitoon.

- Esimerkiksi ohjeita dokumentoinnista ja tehtävänjakoa.
- Millaisista tapauksista ilmoitetaan poliisille?